

תוכנה 1 – מנשקים

תרגול 6

מתי שמרת, ליאור שפירא

התוכנית להיום

דוגמה מעשית לתרגול מנשקים ■

מעבדת מטריצות

המטרה

עלינו לפתח תוכנית לביצוע חישובים באלגברה לינארית

לב התוכנית יהיה ייצוג של מטריצה

0	5	10	9
1	0	1	8
4	9	11	4
0	3	0	2
9	1	0.1	2

5

5
1
4
2

כיצד נייצג מטריצה?

51	4
1	7

מטריצה כמחלקה

נראה שניתן לייצג מטריצה כמחלקה פשוטה ■

```
public class Matrix {  
  
    int getWidth() {...}  
  
    int getHeight() {...}  
  
    double getElement(int col, int row) {...}  
  
    void setElement(int col, int row, double val) {...}  
  
    Matrix multiply(Matrix m) {...}  
  
    Matrix multiply(double scalar) {...}  
}
```

מה יכולות להיות החסרונות של ייצוג כזה?

לא כל המטריצות נולדו שוות

ניקח לדוגמה כפל מטריצות

כפל מטריצות כללי:

$$O(n^3) \leftarrow (AB)_{i,j} = \sum_{r=1}^n A_{i,r} B_{r,j}$$

אבל מה אם שתי המטריצות אלכסוניות?

$$O(n) \leftarrow (AB)_{i,i} = A_{i,i} B_{i,i}, \quad (AB)_{i \neq j} = 0$$

מטריצה כמנשק

■ רעיון: נגדיר מטריצה כמנשק, וניצור מספר מחלקות, אחת לכל סוג של מטריצה (הן יממשו את המנשק)

■ איזה סוגי מטריצות?

■ מטריצות מלאות

■ מטריצת היחידה

■ מטריצה אלכסונית

■ מטריצה דלילה

■ מטריצה משולשית עליונה (תחתונה)

מטריצה כמנשק

```
public interface Matrix {
```

```
    int getWidth();
```

```
    int getHeight();
```

```
    double getElementAt(int col, int row);
```

```
    void setElementAt(int col, int row, double newVal);
```

```
    Matrix multiply(Matrix m);
```

```
    Matrix multiply(double scalar);
```

```
}
```

שאלות

פקודות

שאלות מפיקות

מימוש מנשק מטריצה

נתחיל במטריצה רגילה (מלאה)

```
public class OrdinaryMatrix implements Matrix {
```

```
    public OrdinaryMatrix(int width, int height) {  
        data = new double[width][height];  
        this.width = width;  
        this.height = height;  
    }
```

```
    public OrdinaryMatrix(double[][] data) {  
        ...  
    }
```

```
    public double getElementAt(int col, int row) {  
        return data[col][row];  
    }
```

```
    ...
```

```
    private double data[][];  
    private int width, height;
```

```
}
```

בנאים

שירותים
שהוצהרו במנשק

ייצוג פנימי

מימוש מנשק מטריצה

■ נממש כפל בסקלר

```
public Matrix multiply(double scalar) {  
    OrdinaryMatrix result =  
        new OrdinaryMatrix(width, height);  
    for (int i = 0; i < width; i++) {  
        for (int j = 0; j < height; j++) {  
            result.data[i][j] = data[i][j] * scalar;  
        }  
    }  
    return result;  
}
```

הערך המוחזר יהיה תת-טיפוס של המנשק, כלומר מחלקה הממשת את המנשק.

מימוש מנשק מטריצה

- מה נרוויח ע"י מימוש נפרד של מטריצה אלכסונית?
 - זיכרון (נאחסן רק את האלכסון הראשי)
 - זמן ריצה (נוכל להשתמש באלגוריתמים יעילים)
 - כפל מטריצות, להפוך מטריצות, חישוב נורמה, ...

מימוש מנשק מטריצה

```
public class DiagonalMatrix implements Matrix {  
    public DiagonalMatrix(int dsize) {...} }  
    public double getElement(int col, int row) {  
        return (col == row ? data[col] : 0);  
    }  
    ...  
    public DiagonalMatrix multiply(DiagonalMatrix other) {  
        ...  
    }  
    private double diagonal[];  
}
```

בנאים

שירותים שהוצהרו במנשק

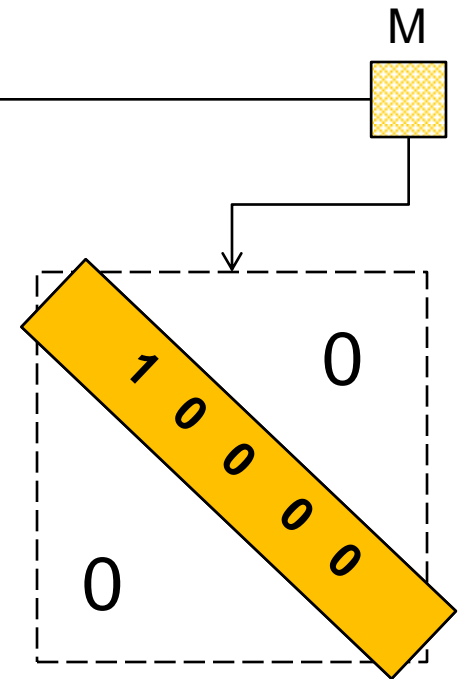
שירותים נוספים השייכים למחלקה זו בלבד.

ייצוג פנימי

שימוש במטריצות

```
Matrix m = new DiagonalMatrix(5);  
m.setElement(0,0,1);  
m = new OrdinaryMatrix(...);  
m.setElement(0,0,1);
```

1	0	0	0	0
0	3	0	5	0
0	0	4	0	0
4	0	0	0	7
0	1	0	9	0

שימוש במטריצות

```
public class MatrixClient {  
    public static void main(String[] args) {  
        ...  
    }  
}
```

מטפלת בכל סוגי
המטריצות דרך המנשק

```
private static void printMatrix(Matrix m) {  
    for (int i = 0; i < m.getHeight(); i++) {  
        for (int j = 0; j < m.getWidth(); j++) {  
            System.out.format("%8.2f\t", m.getElementAt(i, j));  
        }  
        System.out.println();  
    }  
    System.out.println();  
}
```

שימוש במתודות המוגדרות במנשק לצורך
גישה לנתונים וביצוע פעולות.

איזו פונקציה תתבצע?

```
public static void main(String[] args) {  
    DiagonalMatrix d1 = new DiagonalMatrix(...);  
    DiagonalMatrix d2 = new DiagonalMatrix(...);  
    OrdinaryMatrix o = new OrdinaryMatrix(...);  
    Matrix m = d2;  
  
    printMatrix(d1.multiply(o));  
    printMatrix(d1.multiply(d2));  
    printMatrix(d1.multiply(m));  
    printMatrix(o.multiply(d1));  
    printMatrix(m.multiply(d1));  
}
```

DiagonalMatrix:

```
Matrix multiply(Matrix other);  
DiagonalMatrix multiply  
    (DiagonalMatrix other);
```

OrdinaryMatrix:

```
Matrix multiply(Matrix other);
```

מטריצה ברת השוואה

מה יקרה אם נפעיל את הקוד הבא? ■

```
Matrix[] arr = new Matrix[5];  
for (int i=0;i<arr.length;i++) {  
    ... // create new matrices and fill them with values  
}  
  
Arrays.sort(arr);
```

Arrays.sort

השירות sort דורש מימוש ממשק Comparable

```
public interface Comparable {  
    int compareTo(Object o);  
}
```

מחזיר ערך שלילי, 0 או חיובי אם האובייקט הנוכחי קטן, שווה או גדול מהאובייקט הנוסף.

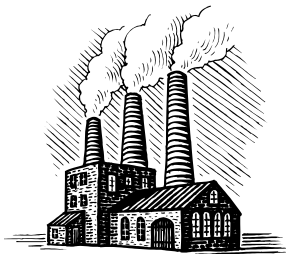
נוסיף למטריצות שלנו את הממשק

```
public class DiagonalMatrix implements Matrix, Comparable {  
    public int compareTo(Object o) {  
        ...  
    }  
}
```

רשימה של ממשקים ממומשים
מופרדים ב ';

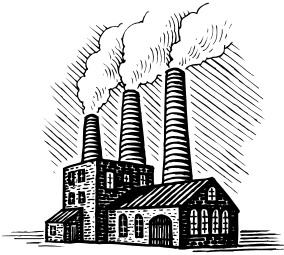
מיון מטריצות

- מימוש המנשק Comparable מרמז שיש סדר טבעי לטיפוסים מסוג זה (הם ברי השוואה) ולכן ניתן למיין אותם
- במימוש compareTo אין אנו חייבים לממש השוואה לכל טיפוס אפשרי (נלמד על זאת יותר בחריגים)
- כל טיפוס בר-השוואה ניתן כעת למיין בעזרת אותו קטע קוד, בלי חשיבות למה מייצג הטיפוס

בית חרושת למטריצות

- יש לנו כעת שני מימושים (לפחות) של מטריצה
- מי מחליט באיזה מימוש להשתמש? למי יש הידע הזה?
- הלקוח אשר מספק את המידע ומשתמש במחלקות?
- הספק אשר כתב את המחלקות ומכיר את פרטי המימוש?
- לעיתים שימושי להגדיר מחלקת Factory (בית חרושת) שתייצר מופעים של מנשק בהתאמה לצרכים

בית חרושת למטריצות

דוגמה לבית חרושת אפשרי: ■

```
public class MatrixFactory {
    private static boolean isDiagonal(double[][] data) {...}

    public static Matrix createMatrix(double[][] data) {
        Matrix m = isDiagonal(data) ?
            new DiagonalMatrix(data) :
            new OrdinaryMatrix(data);

        return m;
    }
}
```

סיכום

- מנשקים מנתקים את החוזה מהמימוש
- לעיתים נרצה מימושים שונים לאותו מנשק, במצבים שונים
- מנשקים יכולים לתפקד כ"שם תואר", מעידים על תכונה (serializable, iterable, comparable)

הסוף